

KATSAUS ILMARISEN TOIMINTAAN JA TULOKSEEN 1.1.– 30.6.2007

Toimintaympäristön kehitys

Maailmantalouden kehitys jatkui suotuisana. Myös euroalueella talouskasvu on ollut nopeaa. Suomen talouden kasvuvauhti on ylittänyt euroalueen keskimääräisen talouskasvun. Yhdysvalloissa asuntomarkkinoiden vaikeaksi muodostunut tilanne seurausvaikutuksineen kuitenkin ylläpitää rahoitusmarkkinoiden epävarmuutta ja vaikuttanee talousnäkyymiin kuluvan vuoden lopulla.

Rahoitusmarkkinoiden hermostuneisuus on lisääntynyt katsauskauden päättymisen jälkeen ja alkuvuoden suotuisa kehitys osakemarkkinoilla on vaihtunut osakekurssien ja korkojen voimakkaaksi heilunnaksi. Erityisesti luottoriskimarkkinoiden häiriöt ovat voimistuneet, ja lainamarkkinoiden tilannetta voidaan pitää hyvinkin poikkeuksellisenä.

Uusi työntekijän eläkelaki TyEL astui voimaan 1.1.2007. Tämä vuonna 2005 alkaneen työeläkkeen kokonaisuudistuksen toinen vaihe yksinkertaistaa merkittävästi asiakkaiden vakuuttamiskäytäntöjä. Vuoden 2007 alusta astui myös voimaan joukko lainmuutoksia, jotka koskivat työeläkelaitosten riskinkantokyvyn kohentamista, vastuuvelan kattamista ja toimintapääomavaatimuksia sekä työeläkeyhtiöiden hallintoa.

Vakuuttaminen ja eläkkeet

TyEL:n toimeenpano sujui Ilmarisessa ongelmitta. Haasteellisen ja suuren muutoshankkeen suunnittelu ja toteutus kesti kokonaisuudessaan kolme vuotta. Nyt Ilmarisessa voi vakuuttaa myös aiemmin LEL:n tai TaEL:n piiriin kuuluneen työeläketurvan. Tilapäisille työnantajille rakennettu uusi verkkopalvelu otettiin käyttöön tammikuun alussa. Uuden palvelun käyttäjämäärät ovat nousseet kuukausittain, ja katsauskauden loppuun mennessä tilapäisten työnantajien maksusuorituksia on tullut Ilmariseen 1 350 kpl.

Kesäkuun lopussa yhtiössä oli vakuutettuna 393 000 TyEL-työntekijää ja noin 50 000 yrittäjää. Tämä oli lähes 7 000 vakuutettua enemmän kuin edellisen vuoden päättyessä. Ilmarinen menestyi katsauskaudella ennakoituakin paremmin sekä uusien TyEL- että YEL-vakuutusten myynnissä.

Myös asiakkaiden siirroissa yhtiöstä toiseen Ilmarisen menestys oli erinomainen: alkuvuoden aikana tehtyjen vakuuttamispäätösten myötä Ilmarisen TyEL- ja YEL-vakuutusten lukumäärä kasvaa nettomääräisesti yli 2 000 kappaleella. Merkittävä osa näistä tulee Ilmarisen nykyisiltä asiakkailta, jotka hyödyntävät lainmuutoksen suoma mahdollisuutta keskittää työeläkevakuutukset yhteen yhtiöön. Katsauskauden kehitys vahvistaa Ilmarisen markkina-asemaa edelleen etenkin pk-yrityksissä.

Eläkepalveluiden parantamiseksi avattiin huhtikuun alussa asiakaspalvelukeskus, jonka yhteyteen siirrettiin myös vakuutettujen ja eläkkeensaajien verkkopalvelujen hallinnointi. Organisaatiomuutoksella halutaan varmistaa, että puhelin- ja verkkopalvelut tukevat toisiaan ja toiminta tehostuu.

Ilmarinen maksoi kesäkuussa eläkettä noin 260 000 eläkkeensaajalle, kun edellisen vuoden lopussa vastaava luku oli 258 000. Tammi–kesäkuussa tehtyjen uusien eläkepäätösten lukumäärä oli noin 10 200, mikä on 3,0 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Ilmarisen eläkemenon määräksi vuonna 2007 arvioidaan 2,5 miljardia euroa. Vakuutettujen TyEL-palkkasumman vuodelta 2007 arvioidaan kohoavan 6,3 prosenttia korkeammaksi kuin vuoden 2006 TEL-palkkasumma. Vuoden 2007 vakuutusmaksutulon arvioidaan nousevan noin 2,7 miljardiin euroon.

Sijoitusten jakauma ja tuotto

Kesäkuun lopussa Ilmarisen sijoitusomaisuus oli 24,5 miljardia euroa. Osakkeiden ja osuuksien osuus nousi 45 prosenttiin. Korkosijoitusten osuus ilman lainasaamisia oli 42 prosenttia, kiinteistösijoitusten 8 prosenttia ja lainasaamisten 5 prosenttia sijoituksista. Vuoden 2006 lopussa sijoitusomaisuus oli 23,0 miljardia euroa, josta 46 prosenttia oli muita korkosijoituksia kuin lainasaamisia, 39 prosenttia osakkeita ja osuuksia, 10 prosenttia kiinteistösijoituksia ja 5 prosenttia lainasaamisia.

Osakkeisiin ja osuuksiin sisältyvien hedge-rahastojen osuus oli kesäkuun lopussa 2,8 prosenttia Ilmarisen sijoituksista, kun se vuoden 2006 lopussa oli 1,4 prosenttia.

Ilmarinen on kasvattanut edelleen osakesijoitustensa määrää sijoitusstrategiansa mukaisesti. Yhtiön vahva vakavaraisuus kestää hyvin osakkeiden arvon vaihteluun liittyvän riskin. Osakesijoitusten osuuden lisäys vastaa myös työeläkesijoittamista koskeviin säännöksiin tehtyjen muutosten tavoitteita.

Ilmarisen sijoitussalkun tuotto käyvin arvoin laskettuna nousi vuoden ensimmäisellä puoliskolla 5,3 prosenttiin, kun se oli 1,4 prosenttia tammi–kesäkuussa 2006. Tuottojen kasvu oli pääosin seurausta osakekurssien suotuisasta kehityksestä alkuvuonna.

Osakkeiden ja osuuksien tuotto oli alkuvuonna 12,6 (5,0) prosenttia, kun taas OMHEX painorajoitettu indeksi nousi 18,0 prosenttia, S&P 500 -indeksi nousi euromääräisesti 4,3 prosenttia ja EuroStoxx 50 -indeksi nousi 11,3 prosenttia. Pitkät korot nousivat alkuvuonna, mikä alensi joukkovelkakirjasalkun tuoton lievästi negatiiviseksi. Tammi–kesäkuussa Ilmarisen joukkovelkakirjalainojen tuotto oli -0,5 (-1,4) prosenttia, muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten 1,8 (1,2) prosenttia, lainasaamisten 2,2 (2,2) prosenttia ja kiinteistöjen 3,9 (2,9) prosenttia.

Noteeratut osakkeet tuottivat alkuvuonna 12,4 prosenttia, noteeraamattomat osakkeet 12,8 prosenttia ja pääomasijoitukset 20,8 prosenttia. Hedge-rahastojen tuotto oli 7,3 prosenttia. Suorat kiinteistösijoitukset tuottivat 3,6 ja kiinteistösijoitusrahastot 6,1 prosenttia. Ilmarisen omistamien kiinteistöjen käyttöaste nousi 92,5 prosenttiin.

Tulos

Sijoitusten nettotuotot nousivat 1 245 (305) miljoonaan euroon. Vastuovelalle hyvitetty korko oli 511 (478) miljoonaa euroa. Näiden erotuksena saatava sijoitustulos oli 734 (-173) miljoonaa euroa.

Tammi–kesäkuulta vakuutusliikkeen tulos oli -42 (14) miljoonaa euroa. Miinusmerkkiseen tulokseen vaikuttaa se, että työkyvyttömyysmaksuun annetaan vuonna 2007 erityinen alennus aikaisemmin kertyneestä ylijäämästä. Ilmarisen tasoitusvastuu oli kesäkuun lopussa 868 miljoonaa euroa oltuaan vuoden 2006 päättyessä 910 miljoonaa euroa.

Hoitokustannustulos oli 6,5 (10,5) miljoonaa euroa, eli noin 13 (22) prosenttia liikekuluja varten käytettävissä olevasta maksun hoitokustannusosasta. Ilmarisen tavoitteena on kustannustehokkuuden jatkuva parantaminen. Vuonna 2007 hoitokustannustuloksen aleneminen johtuu siitä, että osa

Eläketurvakeskuksen kuluista on siirretty rahoitettaviksi hoitokustannusosan kautta ja toisaalta siitä, että työeläkejärjestelmän yhteisen ansaintarekisterin rakentamiseen liittyvät kulut ovat alkaneet realisoitua merkittävässä määrin vuodesta 2007 lukien.

Vakuutusliikkeen tuloksen, sijoitustuloksen ja hoitokustannustuloksen yhteismäärä eli niin sanottu kokonaistulos oli 699 miljoonaa euroa. Tammi–kesäkuussa 2006 kokonaistulos oli 149 miljoonaa euroa tappiollinen.

Vakavaraisuus

Työeläkevakuutusyhtiöllä on sijoitusten arvojen ja tuottojen heilahtelujen varalta puskurina niin sanottu toimintapääoma. Ilmarisen toimintapääoma nousi vuoden 2006 lopun 5 828 miljoonasta eurosta kesäkuun loppuun mennessä 6 507 miljoonaan euroon. Vakavaraisuusaste eli toimintapääoma suhteessa vakavaraisuustarkastelussa käytettävään vastuovelkaan oli kesäkuun lopussa 36,2 prosenttia, kun se vuoden 2006 lopussa oli 33,7 prosenttia. Ilmarisen sijoitusten riskiä kuvaava VaR-luku oli katsauskauden lopussa 819 miljoonaa euroa. Se tarkoittaa, että 97,5 prosentin todennäköisyydellä 819 miljoonaa euroa on suurin mahdollinen markkina-arvon aleneminen kuukauden aikana. Tämän suuruinen sijoitusten arvon alennus olisi alentanut kesäkuun lopun vakavaraisuusastetta 4,5 prosenttiyksikköä. Vuoden alussa VaR-luku oli 574 miljoonaa euroa.

Toimintapääoman riittävyttä mitataan sen suuruudella suhteessa useaan valvontarajaan. Ilmarisen sijoitusstrategia on laadittu siten, että toimintapääoman voidaan pitkällä aikavälillä odottaa vaihtelevan niin sanotun vakavaraisuusrajan ja sen nelinkertaisen määrän eli toimintapääoman enimmäismäärän välillä ja että sijoitusten tuotto-odotus on tähän rajoitukseen nähden paras mahdollinen pitkällä aikavälillä.

Vuoden puolivälissä toimintapääoma oli 2,2-kertainen verrattuna vakavaraisuusrajaan. Vuoden 2006 lopussa vastaava suhdeluku oli 2,4. Vakavaraisuusraja riippuu yhtiön sijoitusten riskipitoisuudesta. Sen laskentaa varten sijoitukset luokitellaan ryhmiin, ja vuoden 2007 alusta voimaan tulleen lainsäädännön mukaan tämä luokittelu tehdään sijoitusten todellisen riskin mukaan, kun se aiemmin tehtiin sijoitusten oikeudellisen muodon mukaan.

Vuoden 2007 alusta vastuovelkaan on sisältynyt osakekurssien heilahteluja puskuroiva uusi erä, osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu. Sen määrä oli kesäkuun lopussa 38 miljoonaa euroa.

Hallinto ja henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oleva henkilöstö oli kesäkuun lopussa 576 henkilöä, joista 547 oli vakinaisessa työsuhteessa. Vuotta aikaisemmin vastaavat luvut olivat 568 ja 538 henkilöä.

Ilmarisen varsinainen yhtiökokous nimitti 29.3.2007 yhtiön hallintoneuvostoon viisi uutta jäsentä. Valituiksi tulivat konsernijohtaja Hannu Leinonen, puheenjohtaja Tarja Lankila, toimitusjohtaja Jarmo Mikkonen, toimitusjohtaja Sinikka Mönkäre ja toimitusjohtaja Jaakko Nevanlinna.

Tulevaisuuden näkymät

Loppuvuoden sijoitusmarkkinoiden kehityksen ennakoiminen on vaikeaa. Rahoitusmarkkinoiden viimeaikainen hermostuneisuus on heijastunut osakemarkkinoille kurssien merkittävänä heiluntana.

Mikäli luottomarkkinat eivät normalisoidu pian, epävarmuus alkaa heijastua myös reaalityalouden puolelle, jolloin on riski maailmantalouden hyvän kasvun taitumisesta.

Kesäkuun jälkeen toimintapääoma suhteessa vastuuelkaan on vaihdellut 37,2 ja 32,3 prosentin välillä. Edelleen varsin vahva vakavaraisuus antaa Ilmariselle siten jatkossakin hyvät mahdollisuudet jatkaa tuottohakuista sijoitusstrategiaansa. Yhtiön osakepainotteisen ja korkoriskiltään kohtuullisen sijoitussalkun tuottokehitys loppuvuodelta määräytyy pitkälti osakekurssien ja korkotason kehityksen perusteella.

Ilmarisen sijoitusten keskimääräinen vuosituotto käyville arvoille on viideltä viimeiseltä vuodelta ollut 8,4 prosenttia. Vuoden 1997 alusta lukien, jolloin työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa koskevia sääntöjä muutettiin riskinottoon kannustavaan suuntaan, keskimääräinen vuosituotto on ollut 7,7 prosenttia eli reaalisesti keskimäärin 6,1 prosenttia vuodessa.

Ilmarisessa on käynnissä merkittäviä hankkeita, jotka tähtäävät kustannustehokkuuden parantamiseen ja asiakaspalvelun kehittämiseen. Vuonna 2008 työeläkeyhtiöt alkavat lähettää vuosittain työeläkeotteen asiakkailleen. Tämä työeläketurvan läpinäkyvyyden lisäämiseen tähtäävä parannus edellyttää merkittäviä panostuksia niin koko työeläkejärjestelmältä kuin Ilmariseltakin.

Syksyllä 2005 käynnistynyt osuuspankkiyhteistyö näkyy asiakasmäärien kasvuna ja markkina-aseman vahvistumisena. Yhteistyö tuo merkittävää vahvistusta Ilmarisen jo muutenkin hyvään kilpailuasemaan.

Helsingissä 29. elokuuta 2007

Harri Sailas
toimitusjohtaja

Osavuosisiraportin luvut ovat tilintarkastamattomia emoyhtiön lukuja. Ilmarinen julkistaa tilinpäätöksensä vuodelta 2007 viikolla 8.

Litteet: Tunnusluvut ja taulukot (pdf)